

להניף את הלווים – לתת את המעמד למורים

בין פרשת הלווים לסיום שנת הלימודים

השבוע נקרא בפרשה על הקדשת הלויים. אנו נמצאים בסיומה של שנת הלימודים, וזהו זמן מעולה לחשוב על תפקיד המורים – כי להבנתי, הלווים היו שכבת המורים של עם ישראל.

אחוז הלווים ואחוז העוסקים בחינוך

מעניין לגלות שאחוז הלווים מכלל עם ישראל היה כ-4%, וכך גם כיום – אחוז העוסקים בחינוך יסודי ועל-יסודי מכלל המועסקים במשק עומד על שיעור דומה. נראה שזהו האחוז הנדרש לעיסוק בחינוך – לא רבים, אך חיוניים.

תפקיד הלווים – חיבור העם לקודש

בתחילת ספר במדבר מוזכרים הלווים רבות. תפקידם מתגלה כקריטי במיוחד בשלבים של בניית העם – כשהעם נודד ויש צורך לחבר את כל ישראל למהות המשותפת, לקודש, למשכן שבלב המחנה.

משמעות השם "לוי" – ללוות ולהתלוות

שמו של לוי נגזר מהמילה "לוויה", ותפקיד הליווי הוא כפול: מצד אחד, ללוות את עם ישראל אל הקדושה; ומצד שני – הלוי מתלווה לכהן. לכאורה יש בכך חסרון, כיוון שתפקידו הוא להיות חוליה מקשרת. אך למעשה, זו מעלה גדולה – הוא מחובר לכולם.

כפי שכותב הרב שרקי:

"זה עניינו של שבט לוי, להיות מעין דבק שבאמצעותו כל שבטי ישראל מאוחדים. בעם ישראל ישנם שלוש עשרה שבטים – שנים עשר שבטים ועוד שבט לוי. המספר שלוש עשרה הוא גם הגימטרייה של המילה 'אחד', ושל המילה 'אהבה', הגורמת לחיבור ולאחדות".

לווים כמשוררים ושוערים – שני יסודות החינוך

הלוי ליווה את עם ישראל בבואו לבית המקדש:

- כמשורר – מכניס לאווירה, מרומם
- כשוער – מגדיר גבולות וכניסה.

אלו הם שני יסודות החינוך:

- **לרומם** – ליצור השראה, חזון ואופק
- **להציב גבולות** – לבנות שלבים, להגן על התלמידים מפני רוחות זרות ולסייע להם להתקדם שלב אחרי שלב.

תפקיד נוסף: נשיאת הקודש בתנועה

במדבר היה ללווים גם תפקיד טכני ורוחני עמוק – פירוק, נשיאה והרכבה של המשכן. הם מצליחים להעביר את הקודש ממקום למקום, מדור לדור, בתנאים משתנים ומורכבים – וזהו תפקידו של מחנך.

כפי שכתוב:

"יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל" (דברים ל"ג, י)
..."והלויים מבינים את העם לתורה" (נחמיה ח', ז)

לווים ללא נחלה – חיבור לקדושה ולעם

את העובדה שהלווים לא מקבלים נחלה אפשר להבין משני כיוונים:

- מהצד האחד – הלוי צריך להיות מחובר לקדושה ולכהנים, לא להיות חלק ממירון החיים הכלכלי:

"לשבת הלוי לא נתן משה נחלה; ה' אלקי ישראל הוא נחלתם כאשר דבר להם"

- מהצד השני – עליו להיות מחובר לכל ישראל, לא להתקבע בנחלה אחת:

"לא יהיה לכהנים הלווים כל שבת לוי חלק ונחלה עם ישראל, אשי ה' ונחלתו יאכלון. ונחלה לא יהיה לו בקרב אחיו, ה' הוא נחלתו כאשר דבר לו"

טקס הקדשת הלווים – חיבוק מהעם

בפרשתנו בולט הקשר בין הלווים לעם ישראל:

"קח את הלווים מתוך בני ישראל וטהרת אתם"
"והקהלת את כל עדת בני ישראל" ואז –

"וסמכו בני ישראל את ידיהם על הלווים" - העם ממנה את הלווים כשליחיו.

גם כשאחרון מניף את הלווים לפני ה', התורה מדגישה: "מאת בני ישראל"
"כי נתונים נתונים המה לי מתוך בני ישראל... ואתנה את הלווים נתונים לאהרן ולבניו מתוך בני ישראל לעבד את עבדת בני ישראל באהל מועד, ולכפר על בני ישראל ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקדש"

רש"י מציין: חמש פעמים מוזכרים כאן "בני ישראל", כנגד חמשה חומשי תורה – להראות את חיבתם, וללמד את הלווים שעליהם להכיר בגדולת ישראל ולהעריכם מאד.

"ויעש משה ואהרן וכל עדת בני ישראל ללוים ככל אשר צוה ה' את משה ללוים כן עשו להם בני ישראל"

המורים – הלווים של ימינו

כך גם המורים של ימינו – מלמדים ומחנכים בכל גיל, מגני ילדים ועד זקנה ושיבה. הם יודעים לראות את הייחוד של כל תלמיד ותלמיד, ומלאים באהבה ובחיבה.

התכונה החשובה שלהם – כמו של הלווים – היא היכולת להתחבר גם לקודש וגם לציבור. פרנסתם של הלווים מגיעה מהעם, וכל אדם יכול לבחור למי לתת. כך נוצר קשר עמוק ומשמעותי.

הקשר בין הורים למורים, בין רב לתלמיד – הוא קשר עמוק ומשנה חיים.
הנתינה ההדדית, לפעמים בהוקרה מילולית ולעיתים ממשית – יוצרת משמעות אדירה.

מכתב הוקרה – ועדת חינוך הר ברכה

בסוף השנה, כתבה ועדת החינוך של הר ברכה מכתב מרגש (קטעים נבחרים):

"שנה זו, כמו זו שלפניה, הייתה מאתגרת ולוותה כל העת במלחמת הקוממיות...
במהלך השנה עמלו הצוותים החינוכיים במעון, בגנים, בבתי הספר ובמוסדות העל יסודיים
לטובת התקדמותם הלימודית והערכית של ילדינו היקרים.
הם אלה שפתחו להם עולמות של ידע, שפגשו אותם מדי יום בחינוך ובמילה טובה, שחיברו
אותם לתקופה הגדולה והמורכבת בה אנו חיים..."

"הקדישו כמה דקות לכתיבה של מכתב או פתק אישי. ספרו למורה איך השפיע על ילדכם.
מילים פשוטות יכולות להשפיע רבות.

אפשר לצרף מתנה קטנה או שוקולד משמח.

אם הילד מסכים – תנו לו להצטרף לכתיבה.

הכרת התודה איננה רק מחווה יפה – היא מחזקת את הקשר עם מוסדות החינוך ומעניקה
למורים כוח להמשיך במלאכתם הקדושה".

להניף את הלווים של דורנו

יהי רצון שנזכה לתת את המעמד המכובד הראוי לאנשי החינוך שבתוכנו – ללווים של דורנו.
להניף אותם, לסמוך את ידינו עליהם, ולזכור – הם באים מכוחנו.